

ELŐTERJESZTÉS

a környezet állapotáról és a lakóhelyi környezet állapotáról szóló lakossági tájékoztatás elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 46. § (1) bekezdés e) pontja alapján a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

A Kvt. 51. § (3) bekezdése előírja: „A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.”

2025. szeptemberében a város Környezetvédelmi Programjának 2026–2031. időszakra vonatkozó felülvizsgálata elkészült.

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben meghatározott önkormányzati feladatának eleget téve elkészítette Sátoraljaújhely város környezeti és lakóhelyi környezetének éves állapotértékelését.

Vizsgált időszak: 2025. év

Kitekintés: 2026. év I. félév

Készült: a Képviselő-testület 2026. szeptember havi megtárgyalására

I. AZ ELŐTERJESZTÉS CÉLJA

Az állapotértékelés célja annak bemutatása, hogy a város környezeti állapotában a korábbi értékeléshez képest milyen változások következtek be, mely környezeti tényezők igényelnek fokozott figyelmet, illetve mely területeken történt javulás vagy fejlesztés.

Az értékelés egyúttal alapot biztosít a Sátoraljaújhely Város Környezetvédelmi Programjában meghatározott 2026–2031. évi célkitűzések végrehajtásának nyomon követéséhez.

A város Környezetvédelmi Programjának 2026–2031. időszakra vonatkozó felülvizsgálata már rendelkezésre áll, ezért jelen dokumentum nem a program ismételt felülvizsgálata, hanem az adott év környezeti állapotának és a lakókörnyezet változásainak éves értékelése.

II. JOGSZABÁLYI ALAP

Az éves környezeti állapotértékelés jogalapját elsősorban a Kvt. 46. § (1) bekezdés e) pontja és az 51. § (3) bekezdése rendelkezései képezik.

Az éves tájékoztatási kötelezettség teljesítése ezért független attól, hogy a települési önkormányzat mikor készítette el vagy vizsgálta felül a többéves környezetvédelmi programját.

Jelen dokumentum ezért a 2026–2031. időszakra vonatkozó Környezetvédelmi Program végrehajtásának éves nyomon követését is szolgálja.

III. A VIZSGÁLT KÖRNYEZETI TERÜLETEK

Az éves állapotértékelés az alábbi fő területekre terjed ki:

1. levegőminőség;
2. felszíni és felszín alatti vizek;
3. ivóvízellátás;
4. szennyvízelvezetés és -kezelés;
5. csapadékvíz-elvezetés és vízkárelhárítás;
6. környezeti zaj;
7. hulladékgazdálkodás;
8. köztisztaság;
9. zöldfelületek és faállomány;
10. természet- és tájvédelem;
11. talajvédelem;
12. közlekedés környezeti hatásai;
13. energiafelhasználás és klímavédelem;
14. környezetbiztonság;
15. környezetvédelmi lakossági bejelentések és önkormányzati intézkedések.

IV. SÁTORALJAÚJHELY KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK ÖSSZESÍTETT ÉRTÉKELÉSE

Környezeti elem	2025/2026. értékelés	Fő megállapítás
Ivóvíz	Kedvező	A közműves ivóvízellátás biztosított
Felszíni vizek	Figyelmet igényel	A vízfolyások és vízbázisok védelme folyamatos feladat
Csapadékvíz	Figyelmet igényel	A szélsőséges csapadékesemények növelik a vízkárok kockázatát
Levegő	Figyelmet igényel	Közlekedési és lakossági fűtési eredetű terhelés
Környezeti zaj	Figyelmet igényel	Elsősorban közlekedési eredetű terhelés
Hulladékgazdálkodás	Figyelmet igényel	Illegális hulladék elhelyezésének megelőzése
Zöldfelületek	Kedvező / fejlesztendő	A zöldinfrastruktúra megőrzése és fejlesztése szükséges
Faállomány	Kedvező / figyelmet igényel	Folyamatos fenntartás és pótlás szükséges
Természetvédelem	Kedvező	Jelentős természeti értékek
Köztisztaság	Figyelmet igényel	Folyamatos közterület-fenntartás szükséges
Vízvédelem	Figyelmet igényel	Vízfolyások, csapadékvíz és vízkárok kezelése
Energia	Fejlesztendő	Energiahatékonyság növelése
Klímavédelem	Fejlesztendő	Alkalmazkodási intézkedések szükségesek
Környezetbiztonság	Figyelmet igényel	Nagycsapadékok és vízkárok kezelése

1. LEVEGŐMINŐSÉG

Sátoraljaújhely város levegőminőségének 2025. évi értékelése

Sátoraljaújhely levegőminőségének értékelése során elsődlegesen az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM), a HungaroMet Nonprofit Zrt. által közzétett mérési és értékelési adatok, továbbá a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal levegőminőségi dokumentumai és Sátoraljaújhely Város Környezetvédelmi Programjának megállapításai vehetők figyelembe.

1.1. Mérési háttér

A HungaroMet OLM nyilvánosan elérhető állomás- és értékelési adatai alapján Sátoraljaújhelyen 2025. évben nem működött olyan folyamatos automata mérőállomás, amelyből a településre vonatkozó teljes éves PM₁₀, PM_{2,5}, NO₂ és O₃ adatsor rendelkezésre állna.

A HungaroMet nyilvántartása szerint a városban korábban mobil mérőhely működött, többek között 2005. november 18. és december 13. között a Kossuth tér 5. szám alatt.

A 2025. évi OLM-értékelések között szerepel a diffúziós mintavétellel vizsgált nitrogén-dioxid (NO₂) mérési program. A program több magyarországi településen tartalmaz havi NO₂-méréseket, azonban Sátoraljaújhely a 2025. évi mérési helyszínek között nem szerepel.

Ennek következtében Sátoraljaújhely 2025. évi levegőminősége tekintetében nem állapítható meg helyi mérés alapján éves PM₁₀-, PM_{2,5}- vagy NO₂-átlagérték.

1.2. Térségi levegőminőségi helyzet

Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyében a levegőminőség szempontjából kiemelt térség a „Sajó völgye” levegőminőségi zóna.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal 2025-ben felülvizsgálta a „Sajó völgye” kijelölt zóna levegőminőségi tervét.

A Sajó-völgyi mérési adatok elsősorban a PM₁₀ és PM_{2,5} szennyezőanyagok fűtési időszakban jelentkező terhelésére, valamint a közlekedési és lakossági kibocsátások szerepére hívják fel a figyelmet.

A Sajó-völgy levegőminőségi helyzetére vonatkozó adatok azonban Sátoraljaújhelyre közvetlenül nem vetíthetők ki, mivel Sátoraljaújhely nem része ennek a levegőminőségi zónának.

1.3. A Sátoraljaújhelyre vonatkozó rendelkezésre álló információk

Sátoraljaújhely Város 2025-ben felülvizsgált Környezetvédelmi Programja alapján a város levegőminősége:

- kén-dioxid tekintetében kedvező;
- nitrogén-dioxid tekintetében elfogadható;
- az üledő por tekintetében emelkedettebb terhelést mutat.

A Környezetvédelmi Program egyúttal megállapítja, hogy Sátoraljaújhelyre vonatkozóan az OLM manuális mérőhálózatából az NO₂ komponens tekintetében nem állt rendelkezésre megfelelő helyi adatsor.

A programban foglalt megállapítások a 2025. évi éves állapotértékelés során háttérinformációként és összehasonlítási alapként vehetők figyelembe, azonban nem tekinthetők a 2025. évre vonatkozó új helyi mérési eredménynek.

1.4. A levegőminőséget befolyásoló helyi tényezők

Sátoraljaújhely levegőminőségét elsősorban az alábbi tényezők befolyásolhatják:

1. közúti közlekedésből származó kibocsátások;
2. lakossági fűtés;
3. szilárd tüzelésből származó részecskekibocsátás;
4. közterületi és közlekedési eredetű porterhelés;
5. meteorológiai és domborzati viszonyok;
6. térségi háttérszennyezés;
7. egyes ipari és szolgáltatási tevékenységek.

A téli időszakban különösen a lakossági fűtésből származó PM₁₀ és PM_{2,5} kibocsátás lehet meghatározó, míg a közlekedési eredetű kibocsátások elsősorban a nagyobb forgalmú útszakaszok környezetében jelentkezhetnek.

1.5. 2025. évi értékelés

A rendelkezésre álló hivatalos adatok alapján Sátoraljaújhely 2025. évi levegőminősége helyi folyamatos mérési adatsor hiányában csak korlátozottan értékelhető.

A rendelkezésre álló városi környezetvédelmi program, térségi adatok és a levegőminőséget befolyásoló helyi tényezők alapján a levegőminőség:

összességében elfogadható, ugyanakkor folyamatos figyelmet igényel.

Különösen indokolt a téli fűtési időszakban a szálló porral kapcsolatos lakossági szemléletformálás, a hulladékégetés visszaszorítása, valamint a közlekedési és közterületi porterhelés mérséklése.

1.6. Környezeti állapotmutatók

Mutató	2025. évi állapot	Értékelés
Helyi automata OLM mérőállomás	nincs	helyi mérési hiány
Helyi PM ₁₀ éves átlag	nincs értékelhető folyamatos adat	nem minősíthető

Mutató	2025. évi állapot	Értékelés
Helyi PM _{2,5} éves átlag	nincs értékelhető folyamatos adat	nem minősíthető
Helyi NO ₂ éves átlag	nincs értékelhető folyamatos adat	nem minősíthető
Helyi O ₃ éves átlag	nincs teljes éves helyi adatsor	nem minősíthető
SO ₂	a városi Környezetvédelmi Program alapján kedvező	kedvező
NO ₂	a városi Környezetvédelmi Program alapján elfogadható	elfogadható
Ülepedő por	emelkedettebb terhelés a program korábbi értékelése szerint	figyelmet igényel
Lakossági fűtés	potenciális helyi kibocsátási forrás	figyelmet igényel
Közlekedési kibocsátás	helyi terhelési tényező	figyelmet igényel

1.7. Javasolt intézkedések

A 2026–2031. évi Környezetvédelmi Programmal összhangban indokolt:

- a lakossági tájékoztatás folytatása a helyes tüzelésről;
- a hulladékégetés megelőzése és visszaszorítása;
- a közterületek rendszeres tisztítása és pormentesítése;
- a városi zöldfelületek és fasorok megőrzése;
- új fásítások és zöldfelületek kialakítása;
- a közlekedési eredetű porterhelés csökkentése;
- a levegőminőségi adatok folyamatos figyelemmel kísérése.

1.8. Mérési program kezdeményezése

A helyi mérési adatok hiányára tekintettel szakmailag indokolt megvizsgálni egy Sátorlajújhelyre kiterjedő célzott mobil levegőminőségi mérési program lehetőségét.

A mérés során elsősorban a PM₁₀, PM_{2,5} és NO₂ komponensek vizsgálata javasolt, különösen a téli fűtési időszakban.

A mérési helyszínek kijelölésénél indokolt figyelembe venni:

- a nagyobb forgalmú közlekedési útvonalakat;
- a sűrűbben lakott területeket;
- a lakossági fűtés által érintett területeket;
- a domborzati és meteorológiai adottságokat;
- a városközpont és a peremterületek eltérő terhelését.

1.9. Összegzés

Sátoraljaújhely 2025. évi levegőminősége a rendelkezésre álló hivatalos adatok alapján **összességében elfogadható, de figyelmet igénylő** környezeti tényezőnek minősíthető.

A legfontosabb problémát nem a dokumentált helyi határérték-túllépés, hanem a helyi, folyamatos mérési adatok hiánya jelenti.

A következő évek egyik fontos környezetvédelmi feladata ezért a Sátoraljaújhelyre vonatkozó levegőminőségi információk bővítése, szükség esetén célzott mobil mérési program megvalósításával.

Állapotminősítés:

ELFOGADHATÓ, DE FIGYELMET IGÉNYEL

2. FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK

Sátoraljaújhely város felszíni és felszín alatti vizeinek 2025. évi állapotértékelése

2.1. Általános helyzet

Sátoraljaújhely vízgazdálkodási és környezetvédelmi szempontból érzékeny terület. A település felszíni vízrendszerének meghatározó elemei a **Ronyva-patak**, valamint a település és környezetének kisebb vízfolyásai, vízelvezető rendszerei. A térség vízrajzi rendszeréhez a Bodrog és annak vízgyűjtő területe is kapcsolódik.

A város 2025-ben felülvizsgált Környezetvédelmi Programja a 2026–2031. időszak egyik kiemelt környezetvédelmi céljaként határozza meg **a felszíni és felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelmét**, továbbá a csapadékvíz-elvezető rendszer állapotának felmérését és a kritikus pontok meghatározását.

A vízvédelmi feladatok ezért Sátoraljaújhely környezeti állapotának éves értékelésében kiemelt jelentőségűek.

2.2. Felszíni vizek

Ronyva-patak

A város belterületét érintő egyik legfontosabb vízfolyás a **Ronyva-patak**.

A vízfolyás egyszerre tölt be vízrajzi, vízelvezetési és ökológiai szerepet, ezért állapotának megőrzése a települési környezet minősége szempontjából kiemelt feladat.

A Vízügy hivatalos vízmérce-nyilvántartásában „**Sátoraljaújhely vízmű**” néven a Ronyva-patakhoz kapcsolódó vízmérce szerepel, 6,244 km szelvényben.

A Ronyva-patak állapotát több tényező befolyásolhatja:

- a csapadékvízviszonyok és a hirtelen lezúduló csapadék;

- a települési csapadékvíz-elvezetés;
- a hordalék- és szennyezőanyag-terhelés;
- a vízfolyás medrének állapota;
- a part menti területhasználat;
- esetleges illegális szennyvíz- vagy egyéb szennyezőanyag-kibocsátások.

A városi környezetvédelmi program külön is feladatként határozza meg az élővízfolyások és a vízelvezető rendszerek állapotának figyelemmel kísérését.

Bózsva-patak

A város térségének további jelentős vízfolyása a **Bózsva-patak**.

A Vízügy hivatalos mérceadatbázisa szerint **Széphalomnál „Bózsva-patak” néven vízmérce** működik.

A Bózsva-patak esetében is fontos a vízfolyás természetes állapotának, medrének és partjának védelme, valamint a vízszennyezések megelőzése.

2.3. Felszíni vízminőség

A felszíni vizek állapotának értékelésénél külön kell választani:

1. a víz **menyiségi állapotát**;
2. a víz **kémiai állapotát**;
3. az ökológiai állapotot;
4. a vízfolyás hidromorfológiai állapotát.

A 2025. évi helyi éves környezeti állapotértékelésben kizárólag olyan vízminőségi adat tekinthető Sátoraljaújhelyre vonatkozó közvetlen mérési adatnak, amelyet hivatalos monitoring keretében az adott vízfolyáson és az adott időszakban mértek.

Amennyiben ilyen, 2025. évre teljes körű helyi monitoring-adatsor nem áll rendelkezésre, az éves értékelésben nem indokolt konkrét vízminőségi osztályt vagy „jó/kiváló” minősítést megállapítani.

2025. évi értékelés

A rendelkezésre álló önkormányzati és vízügyi információk alapján a felszíni vizek állapota:

FIGYELMET IGÉNYEL.

Ez nem jelent dokumentált helyi vízminőségi határérték-túllépést, hanem azt jelzi, hogy a vízfolyások védelme, a szennyezések megelőzése és a vízelvezetési rendszer megfelelő működése folyamatos önkormányzati és vízügyi feladat.

2.4. Csapadékvíz és felszíni vízelvezetés

Sátoraljaújhely domborzati adottságai miatt a csapadékvíz-elvezetés a vízvédelmi és környezetbiztonsági feladatok egyik meghatározó eleme.

A rövid idő alatt lehulló nagy mennyiségű csapadék:

- a vízelvezető árkokat és csatornákat túlterhelheti;
- hordalékot juttathat a vízfolyásokba;
- eróziót okozhat;
- belterületi elöntéseket idézhet elő;
- a Ronyva és egyéb vízfolyások vízhozamát rövid idő alatt jelentősen növelheti.

A város Környezetvédelmi Programja ezért a 2026–2031. időszakban kiemelt célként jelöli meg a **csapadékvíz-elvezető rendszer állapotának felmérését és a kritikus pontok meghatározását.**

2025. évi értékelés

FIGYELMET IGÉNYELŐ TERÜLET.

A következő időszakban különösen fontos:

- a vízelvezető árkok rendszeres tisztítása;
- átereszek és műtárgyak karbantartása;
- kritikus vízelvezetési pontok feltárása;
- vízfolyások medrének ellenőrzése;
- hordalék eltávolítása;
- természetes vízviszatarítási megoldások alkalmazása.

2.5. Felszín alatti vizek

A felszín alatti vizek védelme a települési ivóvízellátás, a talaj- és vízbázisvédelem, valamint a környezeti biztonság szempontjából alapvető jelentőségű.

A felszín alatti vízkészletek állapotát befolyásolhatják:

- a kommunális szennyvíz;
- az illegális szennyvízelhelyezés;
- a nem megfelelően kialakított szikkasztók;
- mezőgazdasági eredetű terhelések;
- ipari és közlekedési eredetű szennyezések;
- a hulladék nem megfelelő elhelyezése;
- a felszíni vízfolyások szennyeződése.

Sátoraljaújhely Város Önkormányzatának Városüzemeltetési és Közterület-felügyeleti Osztálya feladatai között szerepel többek között az **illegális szennyvíz-kibocsátások feltárása és a szabálytalan állapot megszüntetésére irányuló intézkedés**, valamint az élővízfolyások fenntartásának ellenőrzése.

2025. évi értékelés

A felszín alatti vizek állapotát:

MEGELŐZŐ VÉDELEM ALATT ÁLLÓ, FOLYAMATOS FIGYELMET IGÉNYLŐ TERÜLETKÉNT

indokolt értékelni.

2.6. Ivóvízbázisok védelme

A felszín alatti vizek védelme szorosan összefügg az ivóvízellátás biztonságával.

A települési környezetvédelmi program célkitűzéseivel összhangban elsődleges feladat:

- az ivóvízbázisok védelme;
- a vízkészletek mennyiségi védelme;
- a szennyező források feltárása;
- a szennyvíz szabálytalan elhelyezésének megakadályozása;
- a vízminőségi monitoring eredményeinek figyelemmel kísérése.

2.7. Illegális szennyvízkibocsátások

Az illegális szennyvízkibocsátás különös környezetvédelmi kockázatot jelent, mivel közvetlenül veszélyeztetheti a felszíni és felszín alatti vizek állapotát.

A 2025. évi éves állapotértékelés során ezért indokolt külön nyilvántartani:

Mutató	2025. év
Bejelentett illegális szennyvízkibocsátások	1
Ellenőrzések száma	1
Megszüntetett szabálytalan állapotok	0
Hatósági intézkedések	1
Vízügyi szerv részére továbbított ügyek	1

A mutatók beépítése az éves környezeti állapotértékelésbe azért is indokolt, mert az önkormányzati szervezeti egység feladatkörében kifejezetten szerepel az illegális szennyvízkibocsátások feltárása.

2.8. 2025. évi környezeti állapotmutatók

Környezeti mutató	2025. évi értékelés	Minősítés
Ronyva-patak	vízfolyás, vízügyi monitoring szükséges	figyelmet igényel
Bózsza-patak	vízfolyás, vízügyi monitoring szükséges	figyelmet igényel

Környezeti mutató	2025. évi értékelés	Minősítés
Felszíni vizek mennyiségi állapota	vízjárástól és csapadékviszonyoktól függő	figyelmet igényel
Felszíni vizek minősége	helyi teljes éves monitoringadat hiányában nem minősíthető	nem minősíthető
Felszín alatti vizek	védendő vízkészlet	folyamatos figyelem
Ivóvízbázis	kiemelten védendő	kedvező / védendő
Illegális szennyvízkibocsátás	hivatali nyilvántartás alapján értékelendő	figyelmet igényel
Csapadékvíz-elvezetés	kritikus pontok feltárása szükséges	fejlesztendő
Élővízfolyások fenntartása	folyamatos feladat	figyelmet igényel
Vízkárelhárítás	domborzati és csapadékviszonyok miatt jelentős	kiemelt figyelem

2.9. 2026–2031. évi prioritások

A 2026–2031. évi Környezetvédelmi Programmal összhangban az alábbi intézkedések végrehajtása indokolt:

- **Vízfolyások állapotának folyamatos ellenőrzése**
- A Ronyva-patak, Bózsva-patak és a település egyéb vízfolyásainak rendszeres szemrevételezése.
- **Csapadékvíz-elvezetési rendszer felmérése**
- A kritikus pontok, szűkületek, elégtelen kapacitású szakaszok és problémás átereszek nyilvántartása.
- **Illegális szennyvízkibocsátások visszaszorítása**
- Lakossági bejelentések, helyszíni ellenőrzések és szükség esetén az illetékes vízügyi/hatósági szerv bevonása.
- **Vízfolyások szennyezésének megelőzése**
- Kiemelt figyelem a csapadékvízzel a vízfolyásokba kerülő szennyezőanyagokra és hordalékra.
- **Vízviisszatartás**
- A lehetőségekhez mérten a csapadékvíz helyben tartása és késleltetett elvezetése.
- **Vízkárelhárítás**

A nagycsapadékok és hirtelen vízhozam-növekedések által veszélyeztetett területek rendszeres felülvizsgálata.

Napjainkban kiemelt figyelmet érint a vízviisszatartási feladatok tervezése és megvalósítása. Ennek érdekében Sátoraljaújhely Város Önkormányzata a határon átnyúló „**Vízviisszatartás Sátoraljaújhelyen a Májuskút patak és az Ó-Ronyva vízgyűjtőjén**” megnevezésű projekt keretében kívánja megoldani belterületen a Májuskút patak kritikus szakaszain a meder rendezését, valamint külterületen az Ó-Ronyva mederben a Ronyvazugi árvízvédelmi gát

0+120 km szelvényében épült NA 160 cm-es zsilipes áteresztől az Ipartelep utcai keresztezésben meglévő átereszig tartó 1.0 km hosszú szakaszon a csapadékvíz visszatartására szolgáló medret. A visszatartott csapadékkal a város belterületi zöldterületei öntözővizét kívánja biztosítani.

A város déli belterületi határán elhelyezkedő Ó-Ronyva meder szakasza az 1970-es években megépített új, - a K-i irányba megépített meder következtében szerepét veszítette, a Májuskút patak betorkollása előtti szakaszon jelenleg csak a D-i városrész csapadékvizeit gyűjti és vezeti el. Az elmúlt 50 év alatt feliszapolódott.

A hulladékoktól való kitisztítással a meder alkalmas a beérkező csapadékvizek visszatartására, és annak városi közterületek öntözővíz célú felhasználására.

2.10. Összegzés

Sátoraljaújhely felszíni és felszín alatti vízkészleteinek védelme a város környezeti állapotának egyik kiemelt eleme.

A város területén a Ronyva-patak, valamint a térség vízfolyásai jelentős vízgazdálkodási és ökológiai szerepet töltenek be. A Vízügy hivatalos rendszerében Sátoraljaújhelyen a Ronyva-patakhoz, Széphalomnál pedig a Bózsva-patakhoz kapcsolódó vízmérési pont is szerepel.

A 2025. évi állapotértékelés alapján a legfontosabb feladatok:

- a felszíni vizek szennyezésének megelőzése;
- a felszín alatti vízkészletek védelme;
- az illegális szennyvízkibocsátások feltárása;
- a csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése;
- a vízfolyások rendszeres ellenőrzése;
- a nagycsapadékokból eredő vízkárok megelőzése.

Állapotminősítés:

FIGYELMET IGÉNYELŐ / FEJLESZTENDŐ

A minősítés elsősorban a vízfolyások, a csapadékvíz-elvezetés és a vízvédelmi feladatok folyamatos fenntartásának szükségességét tükrözi, és **nem jelent önmagában dokumentált helyi vízminőségi határérték-túllépést.**

3. KÖRNYEZETI ZAJ

Sátoraljaújhely város környezeti zajállapotának 2025. évi értékelése

3.1. Általános helyzet

A környezeti zaj a lakosság életminőségét és a lakóhelyi környezet nyugalma közvetlenül befolyásoló környezeti tényező.

Sátoraljaújhely esetében a környezeti zajterhelés szempontjából elsősorban:

- a közúti közlekedés;
- a vasúti közlekedés;
- az ipari és gazdasági tevékenységek;
- az építési és kivitelezési tevékenységek;
- a vendéglátó- és szabadidős tevékenységek;
- valamint egyes időszakos rendezvények jelenthetnek zajforrást.

A környezeti zaj állapotának értékelése során fontos különbséget tenni az **állandó, közlekedési vagy ipari eredetű zajterhelés**, valamint az **időszakos, egyedi zajpanaszok** között.

A stratégiai zajtérképek elsősorban a jelentős közlekedési és ipari zajforrások hosszabb távú terhelésének értékelésére szolgálnak. A stratégiai zajtérképek a zajterhelést alapvetően számítási modellezéssel határozzák meg, amelyhez többek között forgalmi adatok, úthálózati és épületadatok szükségesek.

3.2. Közúti közlekedésből származó zaj

Sátoraljaújhelyen a környezeti zaj egyik meghatározó potenciális forrása a közúti közlekedés.

A közlekedési eredetű zajterhelés nagyságát elsősorban:

- a forgalom nagysága;
- a nehézgépjármű-forgalom;
- a járművek sebessége;
- az útburkolat állapota;
- a forgalom folyamatossága;
- az út és a védendő épületek közötti távolság;
- valamint a domborzati adottságok

befolyásolják.

A nagyobb forgalmú városi útszakaszok mellett elhelyezkedő lakóépületek esetében a közlekedési zaj a lakókörnyezet minőségének egyik meghatározó tényezője lehet.

A zajterhelés mérséklésében ezért nem kizárólag zajvédő műszaki létesítmények alkalmazása, hanem a közlekedésszervezési intézkedések, a megfelelő útburkolat és a sebességviszonyok optimalizálása is szerepet játszhat.

2025. évi értékelés:

FIGYELMET IGÉNYEL.

Ez a minősítés nem jelenti valamely konkrét zajterhelési határérték túllépésének megállapítását.

3.3. Vasúti eredetű zaj

Sátoraljaújhely vasúti kapcsolatai miatt a vasúti közlekedésből származó zajterhelés szintén a vizsgálandó környezeti tényezők közé tartozik.

A vasúti eredetű zaj elsősorban:

- a vasúti pálya közvetlen környezetében;
- az állomási és megállóhelyi területeken;
- a vonatok gyorsítása és fékezése során;
- valamint az éjszakai időszakban lehet a lakóterület számára érzékelhető.

A vasúti zaj tekintetében a települési szintű értékeléshez a stratégiai zajtérképek, illetve az illetékes közlekedési és környezetvédelmi szervek adatai használhatók fel.

2025. évi minősítés: FIGYELMET IGÉNYELŐ, de helyi mérési adat hiányában számszerű határérték-értékelés nem végezhető.

3.4. Ipari és gazdasági tevékenységből származó zaj

A településen működő gazdasági és ipari létesítmények környezeti zajkibocsátása egyes esetekben közvetlenül érintheti a lakóterületeket.

Az ilyen létesítmények esetében a zajterhelés megítélése mindig az adott üzem, telephely, zajforrás és védendő terület kapcsolatának vizsgálatát igényli.

2025. évi konkrét helyi adat

2025-ben Sátoraljaújhely Város Önkormányzatának hivatalos honlapján közzétették a **Weinberg 93 Építő Kft. környezeti zajkibocsátási határérték alóli felmentéséről szóló határozatot.**

Az ügy azt mutatja, hogy a városban 2025-ben is előfordult olyan gazdasági tevékenység, amely környezeti zajvédelmi hatósági vizsgálatot igényelt.

Az egyedi hatósági ügy azonban önmagában nem alapozza meg a település egészének zajszenpontú kedvezőtlen minősítését.

Értékelés:

EGYEDI ÜGYEK SZINTJÉN FIGYELMET IGÉNYEL.

3.5. Építési és kivitelezési zaj

A városfejlesztési, útépitési, közmű- és építési munkák időszakosan jelentős zajterhelést okozhatnak.

Az építési zaj jellemzően:

- időszakos;
- meghatározott beruházási időszakhoz kötött;
- a munkavégzés időpontjától és időtartamától függő;
- a lakóterületekhez való közelségtől jelentősen befolyásolt.

A kivitelezési munkák során különösen fontos a munkavégzés megengedett időszakának betartása, valamint a zajvédelmi követelmények érvényesítése.

3.6. Vendéglátás, rendezvények és szabadidős tevékenységek

A város idegenforgalmi és turisztikai szerepéből adódóan egyes rendezvények, vendéglátóhelyek és szabadidős tevékenységek időszakosan zajterhelést okozhatnak.

Az ilyen jellegű zajforrások sajátossága, hogy:

- nem folyamatosak;
- jellemzően időszakosan, főként hétvégén és esti órákban jelentkeznek;
- a lakosság számára szubjektíven fokozott zavaró hatást jelenthetnek.

A rendezvények engedélyezése és szervezése során ezért indokolt a környező lakóterületek zajvédelmi szempontjainak figyelembevétele.

3.7. Lakossági zajpanaszok

A lakóhelyi környezet zajállapotának egyik fontos helyi indikátora a lakossági zajpanaszok száma és jellege.

A 2025. évi éves környezeti állapotértékelésben javasolt külön kimutatni:

Mutató	2025. év
Beérkezett zajpanaszok száma	1
Közlekedési zajjal kapcsolatos ügyek	0
Ipari/gazdasági zajjal kapcsolatos ügyek	2
Vendéglátás/rendezvény zajával kapcsolatos ügyek	0
Építési zajjal kapcsolatos ügyek	0
Lakossági egyéb zajpanasz	1
Továbbított hatósági ügyek	0
Helyszíni ellenőrzések	3
Zajmérések	3

A bejelentések számának növekedése önmagában nem jelenti a környezeti zajállapot romlását, mivel azt a lakossági aktivitás, az ellenőrzési gyakorlat és az egyedi események száma is befolyásolja.

3.8. Zajmérések és hatósági eljárások

A zajterhelés konkrét határértékhez viszonyított megítélése csak megfelelően elvégzett mérés vagy – az adott jogszabályi és szakmai feltételek mellett – számítás alapján végezhető el.

A 2025. évi értékelés ezért elsősorban a rendelkezésre álló önkormányzati és hatósági ügyek, lakossági bejelentések és ismert zajforrások alapján készül.

3.9. Stratégiai zajtérképezés

A stratégiai zajtérképek célja a jelentős közlekedési és ipari zajforrások által okozott hosszú távú zajterhelés bemutatása és a zajcsökkentési intézkedések megalapozása.

Sátoraljaújhely esetében a stratégiai zajtérképi adatok alkalmazásakor különös figyelemmel kell lenni arra, hogy a település nem tartozik a 100 000 fő feletti nagyvárosi agglomerációk körébe.

A nagy forgalmú közutak és vasutak esetében azonban a vonatkozó országos stratégiai zajtérképi rendszer adatai relevánsak lehetnek.

A stratégiai zajtérkép ezért a következő éves állapotértékelésben – amennyiben a település érintettségére vonatkozó adat rendelkezésre áll – megfelelő háttérinformációt jelenthet.

3.10. 2025. évi környezeti zajállapot-mutatók

Környezeti mutató	2025. évi értékelés	Minősítés
Közúti közlekedési zaj	jelentős potenciális terhelési forrás	figyelmet igényel
Vasúti zaj	helyi közlekedési eredetű terhelési forrás	figyelmet igényel
Ipari zaj	egyedi ügyek alapján jelen van	figyelmet igényel
Építési zaj	időszakosan jelentkező terhelés	kezelendő
Rendezvény- és vendéglátási zaj	időszakos	kezelendő
Lakossági zajpanaszok	2	adat alapján értékelendő
Zajmérések száma	2	–
Hatósági zajügyek	2025-ben dokumentált ügy	figyelmet igényel
Stratégiai zajtérképi adatok	releváns közlekedési források esetében vizsgálendő	–

3.11. 2025. évi helyi értékelés

A rendelkezésre álló adatok alapján Sátoraljaújhely környezeti zajállapota:

FIGYELMET IGÉNYEL

A városban a legfontosabb zajterhelési források:

1. közúti közlekedés;
2. vasúti közlekedés;
3. gazdasági és ipari tevékenységek;
4. építési munkák;
5. rendezvények és vendéglátóhelyek.

2025-ben konkrét környezeti zajvédelmi hatósági ügy is ismertté vált a településen, amely az ipari/gazdasági zajforrások folyamatos ellenőrzésének szükségességét támasztja alá.

Ugyanakkor a rendelkezésre álló adatok alapján **nem állapítható meg a város egészére kiterjedő, általános zajhatárérték-túllépés.**

3.12. 2026–2031. évi javasolt intézkedések

A Környezetvédelmi Program célkitűzéseivel összhangban javasolt:

- **Lakossági zajpanaszok egységes nyilvántartása**
- A panaszok helyszín, zajforrás, időpont és intézkedés szerinti nyilvántartása.
- **Zajkritikus helyszínek meghatározása**
- A lakossági panaszok és közlekedési adatok alapján a problémás útszakaszok és csomópontok azonosítása.
- **Célzott zajmérések**
- Szükség esetén akkreditált zajmérés kezdeményezése a visszatérően panaszolt helyszíneken.
- **Közlekedési zaj csökkentése**
- Az útburkolat, sebesség, forgalomszervezés és forgalomcsillapítás környezeti zajra gyakorolt hatásának vizsgálata.
- **Zajvédelmi szempontok beruházásoknál**
- Új utak, parkolók, gazdasági területek és jelentős beruházások tervezésekor a zajvédelmi szempontok korai figyelembevétele.
- **Rendezvények zajvédelme**
- A lakóterületek közvetlen környezetében tartott rendezvények esetében a zajvédelmi szempontok érvényesítése.
- **Zöldfelületek védelme** A zöldsávok és fasorok megőrzése, amelyek a települési környezet komfortjához és a zajérzet mérsékléséhez is hozzájárulhatnak.

3.13. Összegzés

Sátoraljaújhely 2025. évi környezeti zajállapota **összességében figyelmet igénylő** környezeti tényezőként értékelhető.

A legfontosabb potenciális zajforrások a közúti és vasúti közlekedés, továbbá egyes gazdasági, ipari, építési és rendezvénytevékenységek.

A 2025-ben közzétett Weinberg 93 Építő Kft.-hez kapcsolódó zajvédelmi hatósági ügy azt mutatja, hogy a településen egyes gazdasági tevékenységek környezeti zajvédelmi szempontú ellenőrzése tényleges önkormányzati és hatósági feladat.

A rendelkezésre álló adatok alapján azonban **a város egészére kiterjedő általános zajhatárérték-túllépés nem állapítható meg.**

A következő időszak kiemelt feladata ezért a visszatérő zajpanaszok helyszíneinek azonosítása, a szükséges célzott zajmérések elvégzése, valamint a közlekedési és gazdasági eredetű zajterhelés csökkentését szolgáló intézkedések vizsgálata.

Állapotminősítés: FIGYELMET IGÉNYEL

4. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Sátoraljaújhely város hulladékgazdálkodási helyzetének 2025. évi értékelése

4.1. Általános helyzet

A települési hulladékgazdálkodás a lakókörnyezet állapotát, a közterületek tisztaságát, a talaj- és vízvédelmet, valamint a városképet egyaránt közvetlenül befolyásoló környezeti tényező.

Sátoraljaújhelyen a hulladékgazdálkodási feladatok ellátása az országos hulladékgazdálkodási rendszer részeként történik. A települési hulladék közszolgáltatásának rendszerében 2023. július 1-jétől jelentős változást jelentett az új, országos hulladékgazdálkodási koncessziós rendszer bevezetése.

A hulladékgazdálkodásban az önkormányzat szerepe elsősorban a települési környezet tisztaságának biztosítására, a közterületi hulladékok kezelésére, az illegális hulladéklerakások visszaszorítására, a lakossági tájékoztatásra, valamint az illetékes hulladékgazdálkodási szereplőkkel történő együttműködésre terjed ki.

4.2. Települési hulladék

A háztartásokban keletkező vegyes települési hulladék rendszeres gyűjtése és elszállítása a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében történik.

A települési hulladék mennyiségének alakulását befolyásolja:

- a lakosság száma;
- a háztartások fogyasztási szokásai;
- az elkülönített gyűjtés aránya;
- a zöldhulladék kezelési módja;
- a gazdasági és turisztikai tevékenység;
- valamint a hulladékmegelőzési gyakorlat.

A települési hulladék megfelelő kezelése alapvető jelentőségű a közegészségügyi és környezetvédelmi szempontból megfelelő lakókörnyezet biztosításához.

2025. évi értékelés

A rendszeres hulladékgyűjtés alapvetően biztosított, azonban a hulladék mennyiségének csökkentése, az elkülönített gyűjtés ösztönzése és az illegális hulladékelhelyezés visszaszorítása továbbra is kiemelt feladat.

Minősítés: FIGYELMET IGÉNYEL

4.3. Elkülönített hulladékgyűjtés

A hulladékgazdálkodási rendszer egyik legfontosabb környezetvédelmi célja a hulladékok keletkezésének megelőzése és az újrahasznosítható anyagok minél nagyobb arányú elkülönített gyűjtése.

A lakosság számára különösen fontos:

- a papírhulladék;
- a műanyag- és fémcsomagolási hulladék;
- az üveghulladék;
- a zöldhulladék;
- valamint a speciális hulladékok

megfelelő elkülönítése.

Az elkülönített gyűjtés növelése nemcsak a lerakásra kerülő hulladék mennyiségét csökkenti, hanem a másodnyersanyagok visszanyerését és hasznosítását is elősegíti.

2025. évi értékelés

KEDVEZŐ, DE FEJLESZTHETŐ

A következő időszakban indokolt a lakosság tájékoztatásának további erősítése, különösen az elkülönített gyűjtés szabályairól.

4.4. Zöldhulladék

Sátoraljaújhely jelentős zöldfelületekkel és magánkertekkel rendelkezik, ezért a zöldhulladék mennyisége szezonálisan jelentős lehet.

A zöldhulladék megfelelő kezelésének elsődleges célja, hogy az ne kerüljön:

- a vegyes települési hulladék közé;
- közterületre;

- vízelvezető árokba;
- vízfolyásba;
- illetve illegális lerakóhelyre.

Környezetvédelmi szempontból különösen fontos a zöldhulladék hasznosítása, komposztálása és szervezett gyűjtése.

2025. évi értékelés

A zöldhulladék kezelése: **FIGYELMET IGÉNYEL.**

A lakossági komposztálás és a szervezett zöldhulladék-kezelés további ösztönzése indokolt.

4.5. Illegális hulladéklerakás

A települési környezet egyik jelentős problémája az illegális hulladékelhelyezés.

Az illegálisan elhelyezett hulladék:

- rontja a településképet;
- szennyezheti a talajt;
- veszélyeztetheti a felszíni és felszín alatti vizeket;
- közegészségügyi kockázatot jelenthet;
- vonzza a további hulladéklerakást;
- jelentős önkormányzati többletköltséget okozhat.

Sátoraljaújhely esetében ezért az illegális hulladéklerakások felderítése és felszámolása a lakóhelyi környezet állapotának egyik fontos mutatója.

2025. évi értékelés

A 2025. évi éves beszámolóban javasolt külön nyilvántartani:

Mutató	2025. év
Bejelentett illegális hulladéklerakások	4
Helyszíni ellenőrzések	6
Felszámolt lerakások	4
Elsősorban közterületről elszállított hulladék	10
Elszállított hulladék mennyisége	-
Hatósági eljárással érintett ügyek	2
Továbbított ügyek	-

Minősítés: KIEMELT FIGYELMET IGÉNYEL

Az illegális hulladéklerakás nem kizárólag hulladékgazdálkodási, hanem **településképi, közterület-használati, talaj- és vízvédelmi probléma is.**

4.6. Közterületi hulladék

A közterületek tisztasága a lakóhelyi környezet egyik legközvetlenebbül érzékelhető eleme.

A közterületi hulladék keletkezésében szerepet játszhat:

- a gyalogos és közlekedési forgalom;
- rendezvények;
- vendéglátóhelyek;
- illegális hulladékelhelyezés;
- zöldterületek használata;
- nem megfelelő hulladékgyűjtési szokások.

Az önkormányzati fenntartású közterületek rendszeres takarítása és a hulladékgyűjtő edények megfelelő elhelyezése hozzájárul a település környezeti állapotának javításához.

2025. évi minősítés:

MEGFELELŐ, DE FOLYAMATOS FELADAT

4.7. Lomtalanítás

A lomtalanítás célja a háztartásokban időszakosan keletkező nagydarabos hulladék szabályozott begyűjtése.

Környezetvédelmi szempontból lényeges, hogy a lomtalanítás:

- ellenőrzött módon történjen;
- ne eredményezzen közterületi hulladékhalmozást;
- a hasznosítható anyagok lehetőség szerint elkülönüljenek;
- a veszélyes hulladékok ne kerüljenek a lomtalanítási rendszerbe.

A lomtalanítás időszakában különösen indokolt a közterületek ellenőrzése.

4.8. Építési-bontási hulladék

A településen folyamatosan keletkezik kisebb és nagyobb mennyiségű építési-bontási hulladék.

Ide tartozhat különösen:

- beton;
- téglák;
- cserép;

- aszfalt;
- föld;
- fa;
- üveg;
- műanyag;
- fém;
- valamint egyes veszélyes összetevőket tartalmazó építési anyagok.

Az építési-bontási hulladékot a keletkezés helyén lehetőség szerint anyagfajtánként kell elkülöníteni.

Kiemelt probléma az építési hulladék engedély nélküli közterületi vagy külterületi elhelyezése.

Minősítés: FIGYELMET IGÉNYEL

4.9. Veszélyes hulladék

A háztartásokban is keletkezhet veszélyes vagy veszélyes összetevőket tartalmazó hulladék, például:

- használt akkumulátor;
- fénycső;
- elektronikai hulladék;
- festék- és vegyszermaradék;
- egyes olaj- és kenőanyag-maradványok.

Ezek a vegyes települési hulladékba kerülve környezeti kockázatot jelenthetnek.

A lakosság számára biztosítani kell a veszélyes hulladékok szabályos leadásának lehetőségéről szóló megfelelő tájékoztatást.

4.10. Elektronikai hulladék

Az elektromos és elektronikai berendezések hulladékai különleges kezelést igényelnek.

Az ilyen hulladékokban értékes másodnyersanyagok mellett olyan anyagok is előfordulhatnak, amelyek környezetbe kerülése nem kívánatos.

Ezért fontos a lakosság tájékoztatása arról, hogy az elektronikai hulladékot ne helyezték ki illegálisan közterületre vagy hulladékgyűjtő edény mellé.

4.11. Hulladékgazdálkodási szemléletformálás

A hulladékgazdálkodás hosszú távú javításának egyik legfontosabb eszköze a lakosság szemléletformálása.

Kiemelt témák:

1. hulladékmegelőzés;
2. újrahasználat;

3. elkülönített hulladékgyűjtés;
4. komposztálás;
5. zöldhulladék megfelelő kezelése;
6. veszélyes hulladékok elkülönítése;
7. illegális hulladéklerakás környezeti és jogi következményei.

Az önkormányzati kommunikációban célszerű közérthető, rövid tájékoztatókat alkalmazni.

4.12. Hulladékgazdálkodási környezeti állapotmutatók

Mutató	2025. évi állapot	Minősítés
Települési vegyes hulladék gyűjtése	biztosított	megfelelő
Elkülönített hulladékgyűjtés	működő rendszer	kedvező
Üveggyűjtés	biztosított lehetőségek szerint	megfelelő
Zöldhulladék kezelése	folyamatos feladat	megfelelő
Közterületi hulladék	folyamatos takarítást igényel	kedvezőtlen
Illegális hulladéklerakás	jelen lévő probléma	nem megfelelő
Építési-bontási hulladék	ellenőrzést igényel	kedvezőtlen
Veszélyes hulladék	elkülönített kezelés szükséges	megfelelő
Elektronikai hulladék	elkülönített kezelés szükséges	megfelelő
Lakossági szemléletformálás	fejlesztendő	kedvező

4.13. 2025. évi hulladékgazdálkodási értékelés

Sátoraljaújhely hulladékgazdálkodási helyzete összességében:

FIGYELMET IGÉNYEL

A települési hulladék szervezett gyűjtése biztosított, ugyanakkor a környezeti állapot szempontjából továbbra is jelentős feladat:

- az illegális hulladéklerakások felszámolása;
- a közterületi hulladék csökkentése;
- az elkülönített hulladékgyűjtés arányának növelése;
- a zöldhulladék megfelelő kezelése;
- az építési-bontási hulladék szabályos elhelyezésének ellenőrzése;
- valamint a lakossági szemléletformálás.

Az illegális hulladéklerakás különösen azért jelent problémát, mert a hulladék eltávolításának költsége jellemzően közpénzből merül fel, miközben a hulladék környezetre gyakorolt hatása is jelentős.

4.14. 2026–2031. évi intézkedési javaslatok

- **Illegális hulladéklerakók felszámolása**
- A problémás helyszínek térképi nyilvántartásának kialakítása, fotódokumentációval és a felszámolás időpontjával.
- **Térfigyelő és vadkamera-rendszer alkalmazása**
- A rendszeresen érintett külterületi és peremterületi helyszíneken a jogszabályoknak megfelelő megfigyelési és bizonyítási lehetőségek vizsgálata.
- **Hulladéklerakási gócpontok megszüntetése**
- A visszatérően érintett helyszíneken fizikai akadályok, sorompók, terelőelemek, tájékoztató táblák vagy egyéb megfelelő megoldások alkalmazása.
- **Lakossági bejelentési rendszer**
- Az illegális hulladéklerakások gyors bejelentésének biztosítása.
- **Zöldhulladék-kezelés fejlesztése**
- A komposztálás és a szervezett zöldhulladék-kezelés ösztönzése.
- **Szemléletformálás**
- Évente legalább egy célzott lakossági kampány:
- „Tiszta Sátoraljaújhely – közös ügyünk” tematikával.
- **Hulladékkezelés megelőzése**
- A rendezvényeken, önkormányzati intézményekben és közterületi eseményeken az egyszer használatos termékek használatának csökkentése.

4.15. Összegzés

A hulladékgazdálkodás Sátoraljaújhely környezeti állapotának egyik olyan területe, amelyet a lakosság közvetlenül érzékel.

A rendszeres települési hulladékgyűjtés alapvetően biztosított, azonban az illegális hulladéklerakások, a közterületi hulladék, a zöldhulladék kezelése és az építési-bontási hulladék szabályos elhelyezése továbbra is folyamatos önkormányzati és hatósági figyelmet igényel.

A következő időszak egyik legfontosabb célja az illegális hulladéklerakások **megelőzésének** erősítése, nem kizárólag a már kialakult lerakók felszámolása.

A hulladékgazdálkodás környezeti állapotának javításához a közszolgáltató, az önkormányzat, az illetékes hatóságok és a lakosság együttműködése szükséges.

2025. évi összesített állapotminősítés: FIGYELMET IGÉNYEL

Legfontosabb beavatkozási területek:

1. illegális hulladéklerakások visszaszorítása;
2. közterületi tisztaság fenntartása;
3. elkülönített gyűjtés ösztönzése;

4. zöldhulladék kezelése;
5. építési-bontási hulladék ellenőrzése;
6. lakossági szemléletformálás.

5. ZÖLDFELÜLETEK ÉS FAÁLLOMÁNY

Sátoraljaújhely város zöldfelületeinek és faállományának 2025. évi állapotértékelése

5.1. Általános helyzet

A települési zöldfelületek és a faállomány Sátoraljaújhely környezeti állapotának meghatározó elemei.

A zöldfelületek jelentős szerepet töltenek be:

- a levegőminőség javításában;
- a por megkötésében;
- a települési mikroklíma javításában;
- a nyári hőterhelés mérséklésében;
- a csapadékvíz helyben tartásában;
- a talajerózió mérséklésében;
- a biodiverzitás fenntartásában;
- a településképi értékek megőrzésében;
- valamint a lakosság rekreációs lehetőségeinek biztosításában.

Sátoraljaújhely sajátos domborzati és természeti adottságai miatt a városi zöldfelületi rendszer különösen fontos szerepet tölt be.

A település zöldfelületei nem kizárólag a parkokra és közterületi növényzetre korlátozódnak, hanem a fasorok, parkok, intézményi kertek, temetők, erdőterületek, magánkertek és egyéb növényzettel borított területek összességét alkotják.

5.2. Közparkok és közkertek

A város közparkjai és közterületi zöldfelületei a lakosság mindennapi életének fontos részei.

A közparkok funkciói:

- rekreáció;
- pihenés;
- közösségi használat;
- árnyékolás;
- településképi érték;
- ökológiai kapcsolat biztosítása.

A zöldfelületek megfelelő fenntartása magában foglalja:

- a gyepfelületek gondozását;
- a cserjék és évelő növények ápolását;
- a fák egészségi állapotának ellenőrzését;
- a száraz vagy veszélyessé vált növények eltávolítását;
- valamint az új növénytelepítéseket.

2025. évi értékelés:

ALAPVETŐEN KEDVEZŐ, FOLYAMATOS FENNTARTÁST IGÉNYEL

5.3. Városi faállomány

A városi faállomány a település egyik legfontosabb zöldinfrastruktúra-eleme.

A fák:

- árnyékot biztosítanak;
- csökkentik a városi hősziget-hatást;
- megkötik a levegőben található szálló port;
- hozzájárulnak a szén-dioxid megkötéséhez;
- javítják a települési mikroklímát;
- csökkentik a burkolt felületek kedvezőtlen klimatikus hatásait;
- élőhelyet biztosítanak;
- és jelentős városképi értéket képviselnek.

Sátoraljaújhely domborzati viszonyai és jelentős zöldfelületi kapcsolatai miatt a faállomány megőrzése különösen fontos.

2025. évi értékelés:

ÉRTÉKES, VÉDENDŐ KÖRNYEZETI ERŐFORRÁS

5.4. Fasorok

A városi fasorok egyszerre töltenek be ökológiai, közlekedésbiztonsági és településképi szerepet.

A fasorok:

- árnyékolják az utakat és járdákat;
- mérséklék a burkolatok felmelegedését;
- csökkentik a porterhelést;
- javítják az utcák mikroklímáját;
- egységesebb városképet biztosítanak.

A fasorok fenntartásánál fontos szempont a közműekkel, közlekedési létesítményekkel és épületekkel való megfelelő kapcsolat biztosítása.

A pótlások során célszerű olyan fajtákat alkalmazni, amelyek:

- jól tűrik a városi környezetet;
- megfelelően alkalmazkodnak a helyi éghajlati viszonyokhoz;
- hosszú élettartamúak;
- és megfelelő termőhelyi adottságok mellett fejlődnek.

5.5. A faállomány egészségi állapota

A városi fák egészségi állapotának rendszeres vizsgálata kiemelt feladat.

A vizsgálatok során különösen az alábbi problémákra kell figyelni:

- korhadás;
- odvasodás;
- gombás megbetegedések;
- száraz ágak;
- sérült törzs;
- gyökérkárosodás;
- viharkárok;
- közműépítésekkel eredő gyökérsérülések;
- valamint a kártevők megjelenése.

A veszélyessé vált fák esetében a balesetveszély elhárítása szükséges.

Ugyanakkor a kivágás kizárólag szakmailag indokolt esetben javasolt, és ahol lehetséges, **a fa kivágását megelőzően az állapotmegőrzés, metszés vagy egyéb kezelési lehetőségeket kell megvizsgálni.**

5.6. Fapótlás és új faültetések

A városi faállomány hosszú távú fenntartásának alapvető eszköze a tervszerű fapótlás.

A kivágott vagy elpusztult fák pótlásánál törekedni kell arra, hogy:

- a pótlás lehetőség szerint ugyanazon vagy közeli helyszínen történjen;
- a fafaj kiválasztása igazodjon a termőhelyhez;
- megfelelő ültetési hely álljon rendelkezésre;
- a fa hosszú távú fejlődése biztosított legyen;
- az öntözési és fenntartási igény tervezetten kezelhető legyen.

A klímaváltozás miatt a jövőben egyre nagyobb jelentősége lehet a **szárazságtűrő, városi körülmények között is megfelelően fejlődő fafajok** alkalmazásának.

2025. évi értékelés:

FEJLESZTENDŐ, KIEMELT LEHETŐSÉG

5.7. Zöldfelület-csökkenés megelőzése

A települési környezet állapotának egyik fontos mutatója a meglévő zöldfelületek nagyságának megőrzése.

Különösen fontos a zöldfelületek indokolatlan csökkentésének megelőzése olyan beruházások esetében, amelyek:

- parkolóhelyek kialakításával;
- útépítéssel;
- burkolatnöveléssel;
- építési beruházással;
- vagy egyéb területhasználát-változással járnak.

A városi zöldfelület mennyiségi és minőségi megőrzése a klímaalkalmazkodás egyik fontos eszköze.

A fejlesztések során ezért törekedni kell a **zöldfelület nettó csökkenésének elkerülésére**.

5.8. Zöldfelületek és klímavédelem

A zöldfelületek szerepe a klímaváltozás hatásainak mérséklésében folyamatosan növekszik.

A megfelelően kialakított városi növényzet:

- csökkenti a hőmérsékleti szélsőségeket;
- árnyékot biztosít;
- növeli a párologtatást;
- mérsékli a burkolt felületek hőterhelését;
- hozzájárul a csapadékvíz helyben tartásához;
- javítja a lakókörnyezet komfortját.

A városfejlesztési projektekben ezért a zöldinfrastruktúra kialakítását már a tervezés korai szakaszában célszerű figyelembe venni.

5.9. Biodiverzitás

A városi zöldfelületek fontos élőhelyet biztosítanak számos madár-, rovar- és egyéb állatfaj számára.

A biodiverzitás fenntartását elősegítheti:

- őshonos vagy termőhelyhez jól alkalmazkodó növényfajok alkalmazása;
- változatos növényállomány kialakítása;
- cserje- és évelőfelületek fenntartása;
- virágzó növények telepítése;
- természetközeli gyepgazdálkodás;
- vegyszerhasználat csökkentése;
- valamint az ökológiai folyosók fenntartása.

A zöldfelületek kialakításánál célszerű a kizárólag esztétikai szempontok mellett az ökológiai funkciókat is figyelembe venni.

5.10. Közterületi növényzet fenntartása

A közterületi növényzet fenntartása folyamatos önkormányzati feladat.

A fenntartás főbb elemei:

- kaszálás;
- fűnyírás;
- gyommentesítés;
- cserjemetszés;
- faápolás;
- száraz ágak eltávolítása;
- növényvédelem;
- öntözés;
- újraterelítés.

A fenntartás során egyre nagyobb jelentőséget kap a **vízta-
karékos zöldfelület-gazdálkodás**.

5.11. Zöldfelületi nyilvántartás

A városi zöldfelületek hosszú távú fenntartásához célszerű korszerű, térinformatikai alapú zöldfelületi nyilvántartást kialakítani.

Egy ilyen nyilvántartás a későbbi éves környezeti állapotértékelések objektív alapját is biztosítaná.

5.12. 2025. évi környezeti állapotmutatók

Környezeti mutató	2025. évi állapot	Minősítés
Közterületi zöldfelületek	fenntartott	+++
Városi faállomány	értékes környezeti erőforrás	++
Fasorok	folyamatos fenntartást igényelnek	+
Idős fák	állapotvizsgálat szükséges	+
Fapótlás	folyamatos feladat	++
Új faültetések	fejlesztendő	++
Zöldfelület megőrzése	kiemelt cél	+
Biodiverzitás	fejleszthető	+
Klímaadaptáció	jelentős lehetőség	++
Zöldfelületi nyilvántartás	fejlesztendő	+

5.13. 2025. évi értékelés

Sátoraljaújhely zöldfelületei és faállománya a település egyik legfontosabb környezeti értékét jelentik.

A város természeti és domborzati adottságai miatt a zöldfelületi rendszer nem csupán településképi, hanem jelentős:

- klímavédelmi;
- vízgazdálkodási;
- levegőminőség-védelmi;
- természetvédelmi;
- és rekreációs funkciót is betölt.

A 2025. évi állapot alapján (**1. melléklet**) a zöldfelületek és a faállomány összességében **kedvező környezeti adottságot jelentenek**, ugyanakkor a meglévő állomány megőrzése, a beteg és veszélyes fák tervszerű kezelése, valamint a fapótlások és új telepítések folytatása szükséges.

Állapotminősítés: KEDVEZŐ, DE FOLYAMATOSAN VÉDENDŐ

5.14. 2026–2031. évi javasolt intézkedések

- Városi faállomány felmérése Teljes körű, térinformatikai alapú fakataszter létrehozása.
- Éves faállapot-vizsgálat A veszélyes és rossz állapotú fák folyamatos szakmai ellenőrzése.
- Fapótlási program Az eltávolított fák tervszerű pótlása, lehetőség szerint nagyobb lombkoronát nevelő, a termőhelyhez megfelelő fafajok alkalmazásával.
- Új fasorok telepítése Ahol a közművek és egyéb műszaki feltételek lehetővé teszik, új utcai fasorok kialakítása.
- Parkolók zöldítése A parkolófelületek kialakításánál a fásítás és árnyékolás biztosítása.
- Zöldfelület-kompenzáció A beruházásoknál a meglévő zöldfelületek lehetőség szerinti megőrzése, csökkenés esetén pedig megfelelő zöldfelületi pótlás biztosítása.
- Klímaadaptív növényalkalmazás Szárazságtűrő, a helyi termőhelyi viszonyokhoz alkalmazkodó fafajok és növényállomány alkalmazása.
- Biodiverzitás növelése Óshonos és ökológiailag értékes növényfajok nagyobb arányú alkalmazása.
- Lakossági faültetési program A lakosság és civil szervezetek bevonása városi faültetési programokba.
- Zöldfelületi stratégia A következő években önálló **Sátoraljaújhelyi Zöldinfrastruktúra- és Fastratégia** kidolgozásának megvizsgálása.

5.15. Összegzés

Sátoraljaújhely zöldfelületei és faállománya a város egyik legfontosabb természeti és települési értéke.

A zöldfelületek fenntartása nem kizárólag városképi feladat, hanem közvetlenül kapcsolódik:

- a levegőminőséghez;
- a városi hőterheléshez;
- a csapadékvíz-gazdálkodáshoz;
- a biodiverzitáshoz;
- a lakosság életminőségéhez;
- valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodáshoz.

A következő időszak legfontosabb célja a meglévő faállomány **megőrzése és minőségi fejlesztése**, az idős és veszélyes fák tervszerű kezelése, valamint a fapótlás és új zöldfelületek kialakításának összehangolása.

2025. évi összesített állapotminősítés: KEDVEZŐ, KIEMELTEN VÉDENDŐ

Legfontosabb beavatkozási területek:

1. városi fakataszter létrehozása;
2. faállomány rendszeres állapotvizsgálata;
3. tervszerű fapótlás;
4. új fasorok és zöldfelületek kialakítása;
5. meglévő zöldfelületek megőrzése;
6. parkolók és burkolt területek zöldítése;
7. klímaadaptív és őshonos növényalkalmazás;
8. biodiverzitás növelése.

6. TERMÉSZET- ÉS TÁJVÉDELEM

Sátoraljaújhely város természet- és tájvédelmi helyzetének 2025. évi értékelése

6.1. Általános helyzet

Sátoraljaújhely természeti és táji adottságai a város környezeti állapotának meghatározó elemei. A település a Zempléni-hegység térségében, változatos domborzati és természeti környezetben helyezkedik el.

A város közigazgatási területén és közvetlen környezetében található erdők, gyepek, vízfolyások, völgyek, természetközeli területek és egyéb zöldfelületek együttesen jelentős ökológiai és tájképi értéket képviselnek.

A természet- és tájvédelem célja:

- a természetes és természetközeli élőhelyek megőrzése;
- a védett természeti értékek védelme;
- a biodiverzitás fenntartása;
- az ökológiai kapcsolatok megőrzése;
- a tájkarakter megőrzése;
- az erdők és egyéb természetközeli területek védelme;

- valamint a településfejlesztés és a természeti értékek védelmének összehangolása.

2025. évi állapotminősítés:

KEDVEZŐ, KIEMELT VÉDELMEI IGÉNYLŐ

6.2. Védett természeti értékek

Sátoraljaújhely térségében több olyan természeti és táji érték található, amely országos vagy helyi jelentőségű természetvédelmi szempontból.

A természetvédelmi értékek megőrzése során figyelemmel kell lenni:

- országos védelem alatt álló területekre;
- helyi jelentőségű védett természeti területekre és értékekre;
- Natura 2000 területekre;
- az Országos Ökológiai Hálózat elemeire;
- erdőterületekre;
- valamint egyedi tájértékekre.

A védett területeken minden olyan beruházás és területhasználat esetében, amely a természeti állapotot érintheti, a vonatkozó természetvédelmi előírások betartása alapvető követelmény.

6.3. Natura 2000 területek

A Natura 2000 hálózat célja az európai jelentőségű természetes élőhelyek, valamint a közösségi jelentőségű fajok védelme.

Sátoraljaújhely térségében a Natura 2000 területek különös jelentőséggel bírnak, mivel a Zempléni-hegység térsége magas természetvédelmi értéket képvisel.

A Natura 2000 területeket érintő beruházások és területhasználatok esetében a természetvédelmi szempontok korai figyelembevétele szükséges.

Kiemelten fontos:

- az élőhelyek feldarabolódásának elkerülése;
- az erdők természetességének megőrzése;
- a vízfolyások és vizes élőhelyek védelme;
- az inváziós fajok visszaszorítása;
- valamint az ökológiai kapcsolatok fenntartása.

2025. évi értékelés:

KIEMELT TERMÉSZETVÉDELMI ÉRTÉK

6.4. Országos Ökológiai Hálózat

Az ökológiai hálózat célja a természetes és természetközeli élőhelyek közötti kapcsolatok biztosítása.

A hálózat elemei:

- magterületek;
- ökológiai folyosók;
- pufferterületek;
- valamint egyéb kapcsolódó természetközeli területek.

Sátoraljaújhely térségében az ökológiai hálózat fenntartása különösen fontos a hegyvidéki erdők, völgyek és vízfolyások ökológiai kapcsolatainak megőrzése szempontjából.

A településfejlesztési döntések során ezért törekedni kell arra, hogy új beépítések és infrastruktúra-fejlesztések lehetőség szerint ne szakítsák meg az ökológiai kapcsolatokat.

6.5. Tájvédelem

Sátoraljaújhely egyik meghatározó értéke a Zempléni-hegységhez kapcsolódó tájkarakter.

A tájvédelmi szempontoknak ezért nem kizárólag a védett területeken, hanem a település teljes környezetében érvényesülniük kell.

Kiemelt tájvédelmi szempont:

- a hegyoldalak és erdőterületek megőrzése;
- a természetes tájképi elemek védelme;
- a település és a környező erdőterületek kapcsolatának megőrzése;
- a látványt zavaró létesítmények megfelelő elhelyezése;
- a külterületi beépítések korlátozása;
- valamint a hagyományos tájhasználat értékeinek megőrzése.

A településfejlesztés során különösen fontos a hegyvidéki táj érzékenységének figyelembevétele.

6.6. Erdők és erdőterületek

A térség erdőterületei jelentős természetvédelmi, tájképi és klimatikus szerepet töltenek be.

Az erdők:

- élőhelyet biztosítanak;
- hozzájárulnak a biodiverzitás fenntartásához;
- szén-dioxidot kötnek meg;
- mérséklék az eróziót;
- javítják a vízháztartást;
- valamint jelentős rekreációs értéket képviselnek.

Az erdőterületek esetében fontos az erdőgazdálkodási és természetvédelmi szempontok összehangolása.

6.7. Vízfolyások és vízhez kapcsolódó élőhelyek

A természetes és természetközeli vízfolyások a települési ökológiai rendszer fontos elemei.

A vízfolyások:

- ökológiai folyosóként működhetnek;
- élőhelyet biztosítanak;
- hozzájárulnak a biodiverzitás fenntartásához;
- és a települési vízháztartás szempontjából is jelentősek.

A vízfolyások természetközeli állapotának megőrzése érdekében kerülni kell:

- a meder indokolatlan burkolását;
- a parti növényzet teljes eltávolítását;
- a hulladék elhelyezését;
- valamint a vízfolyások szennyezését.

A korábban vizsgált helyi vízfolyások esetében a vízminőség és a vízhasználatok ellenőrzése természetvédelmi szempontból is jelentős.

6.8. Védett és veszélyeztetett fajok

A térség természetvédelmi értékét jelentősen növeli a változatos növény- és állatvilág.

A természetvédelmi szempontból jelentős fajok védelme érdekében fontos:

- élőhelyük megőrzése;
- szaporodási időszakuk figyelembevétele;
- az élőhelyek feldarabolásának elkerülése;
- az inváziós fajok visszaszorítása;
- valamint a természetvédelmi előírások betartása.

A közterületi és külterületi munkák során különösen fontos a madarak fészkelési időszakának, illetve egyéb védett fajok szaporodási és vegetációs időszakának figyelembevétele.

6.9. Inváziós növényfajok

A természetvédelmi szempontból egyik jelentős kihívást az idegenhonos, agresszíven terjedő növényfajok térnyerése jelenti.

Az inváziós fajok:

- kiszoríthatják az őshonos növényzetet;
- csökkenthetik a biodiverzitást;
- megváltoztathatják az élőhelyek természetes szerkezetét;
- és jelentős fenntartási költséget okozhatnak.

A következő időszakban ezért indokolt az inváziós fajok előfordulásának feltérképezése és a visszaszorításukra irányuló intézkedések összehangolása.

6.10. Egyedi tájértékek

A táj értékét nem kizárólag nagy kiterjedésű természetvédelmi területek adják.

Egyedi tájértéket jelenthetnek többek között:

- források;
- kutak;
- idős, különleges fák;
- fasorok;
- hagyományos gazdasági építmények;
- történeti útvonalak;
- szakrális emlékek;
- hagyományos tájhasználathoz kapcsolódó elemek.

Ezek felmérése és nyilvántartása hozzájárulhat a település természeti és kulturális örökségének megőrzéséhez.

6.11. Tájképi szempontok a településfejlesztésben

A településfejlesztési és építési beruházások során a tájképi hatások vizsgálata kiemelt jelentőségű.

Különösen érzékeny területnek tekinthetők:

- a hegyoldalak;
- erdőszegélyek;
- völgyek;
- magasabban fekvő, látványos területek;
- városba vezető utak környezete;
- valamint a természetközeli területekkel határos ingatlanok.

A nagy kiterjedésű építmények, burkolt felületek, reklámberendezések és egyéb tájidegen elemek megfelelő elhelyezése a település tájképi értékeinek megőrzése szempontjából fontos.

6.12. Természetvédelmi szempontok a beruházásoknál

A természetvédelmi szempontokat már a beruházások előkészítésének szakaszában indokolt figyelembe venni.

Kiemelt vizsgálati szempont:

1. érinti-e a beruházás védett természeti területet;
2. érint-e Natura 2000 területet;
3. érint-e ökológiai hálózati elemet;
4. érint-e erdőterületet;
5. veszélyeztet-e védett fajokat;

6. jár-e jelentős fakivágással;
7. csökkent-e a természetes zöldfelületet;
8. okoz-e tájképi változást;
9. érinti-e vízfolyás vagy vízhez kapcsolódó élőhely területét.

A beruházások előkészítése során a természetvédelmi szempontok korai vizsgálata csökkentheti a későbbi hatósági és környezeti konfliktusok kockázatát.

6.13. 2025. évi természet- és tájvédelmi állapotmutatók

Mutató	2025. évi értékelés	Minősítés
Védett természeti értékek	jelentős	++
Natura 2000 területek	kiemelt természetvédelmi jelentőség	++
Ökológiai hálózat	megőrzendő	++
Erdőterületek	jelentős természeti érték	++
Vízfolyások	ökológiai jelentőségűek	+/-
Tájképi értékek	jelentősek	+
Egyedi tájértékek	nyilvántartás fejleszthető	+
Inváziós fajok	folyamatos kezelést igényelnek	+
Élőhely-fragmentáció	fejlesztéseknél megelőzendő	+
Természetvédelmi szempontok beruházásoknál	folyamatosan érvényesítendő	+

6.14. 2025. évi összesített értékelés

Sátoraljaújhely természet- és tájvédelmi szempontból **kiemelkedő adottságokkal rendelkező település.**

A Zempléni-hegységhez kapcsolódó természeti környezet, az erdők, vízfolyások, természetközeli területek, védett értékek és ökológiai kapcsolatok együttesen jelentős környezeti értéket képviselnek.

A legfontosabb feladat nem kizárólag a már védett területek megóvása, hanem a **természetközeli területek közötti ökológiai kapcsolatok fenntartása is.**

A településfejlesztési döntések során ezért alapvető szempont a természetvédelmi és tájvédelmi követelmények korai figyelembevétele.

Állapotminősítés:

KEDVEZŐ, KIEMELT VÉDELMEI IGÉNYLŐ

6.15. 2026–2031. évi javasolt intézkedések

1. Természeti értékek térképi nyilvántartása

A védett területek, Natura 2000 területek, ökológiai hálózati elemek, vízfolyások, erdők és egyedi tájértékek egységes térinformatikai rendszerben történő kezelése.

2. Egyedi tájértékek felmérése

A város közigazgatási területén található értékes tájképi és természeti elemek felmérése.

3. Inváziós fajok visszaszorítása

A kiemelten problémás területek feltérképezése és ütemezett kezelése.

4. Ökológiai folyosók megőrzése

A fejlesztések során a természetes élőhelyek közötti kapcsolatok fenntartásának biztosítása.

5. Vízfolyások természetközeli állapotának megőrzése

A parti növényzet és az élőhelyek indokolatlan megszüntetésének elkerülése.

6. Tájképi szempontok erősítése

A jelentős tájképi értékű területeken a beruházások tájba illesztésének fokozott vizsgálata.

7. Természetvédelmi szemléletformálás

Lakossági és iskolai programok szervezése a helyi természeti értékek megismertetésére.

6.16. Összegzés

Sátorlajújhely természeti és táji környezete a település egyik legfontosabb stratégiai értéke.

A természetvédelmi értékek megőrzése egyben hozzájárul:

- a lakosság életminőségéhez;
- a turisztikai vonzerő fenntartásához;
- a klímaváltozáshoz való alkalmazkodáshoz;
- a biodiverzitás megőrzéséhez;
- a víz- és talajvédelemhez;
- valamint a település hosszú távú fenntarthatóságához.

A következő időszakban ezért a természetvédelmi szempontoknak a városfejlesztési döntések szerves részét kell képezniük.

2025. évi összesített állapotminősítés: KEDVEZŐ, KIEMELTEN VÉDENDŐ

Legfontosabb beavatkozási területek:

1. természeti értékek térképi nyilvántartása;
2. Natura 2000 és ökológiai hálózati területek védelme;
3. erdők és természetközeli élőhelyek megőrzése;
4. ökológiai folyosók fenntartása;
5. inváziós fajok visszaszorítása;
6. vízfolyások természetközeli állapotának megőrzése;
7. egyedi tájértékek felmérése;
8. természetvédelmi szempontok integrálása a beruházásokba.

7. KÖZTISZTASÁG ÉS LAKÓKÖRNYEZET

Sátoraljaújhely város köztisztasági és lakókörnyezeti helyzetének 2025. évi értékelése

7.1. Általános helyzet

A köztisztaság és a lakókörnyezet minősége a települési környezet állapotának egyik legközvetlenebbül érzékelhető eleme. A lakosság életminőségét jelentősen befolyásolja a közterületek tisztasága, a zöldfelületek állapota, az utak és járdák rendezettsége, a közterületi hulladék mennyisége, valamint az illegális hulladéklerakások előfordulása.

Sátoraljaújhely esetében a köztisztasági feladatok ellátása folyamatos önkormányzati feladatot jelent. A város környezeti állapotának megőrzése érdekében fontos a közterületek rendszeres takarítása, a hulladékok eltávolítása, a zöldfelületek gondozása, valamint a lakossági bejelentések és közterületi problémák gyors kezelése.

A lakókörnyezet állapotát ugyanakkor nem kizárólag a köztisztasági feladatok minősége határozza meg, hanem a lakosság együttműködése és a környezethasználati szabályok betartása is.

2025. évi állapotminősítés:

MEGFELELŐ, DE FOLYAMATOS FIGYELMET IGÉNYEL

7.2. Közterületek tisztasága

A közterületek tisztasága a település lakókörnyezeti állapotának egyik legfontosabb mutatója.

A rendszeres köztisztasági munkák kiterjednek különösen:

- utak és járdák tisztítására;
- közterületi hulladék összegyűjtésére; **(2. melléklet)**

- hulladékgyűjtő edények környezetének tisztítására;
- parkok és közterületi zöldfelületek takarítására;
- lehullott lomb és növényi hulladék kezelésére;
- illegálisan elhelyezett hulladék eltávolítására;
- valamint szükség szerint a téli időszakhoz kapcsolódó síkosságmentesítésre.

A közterületek állapotának megítélésében jelentős szerepe van a lakossági bejelentéseknek, amelyek gyorsan jelzik a problémás területeket.

2025. évi értékelés:

MEGFELELŐ, FOLYAMATOS FENNTARTÁST IGÉNYEL

7.3. Lakóterületek környezeti állapota

A lakóterületek környezeti minőségét több tényező együttesen határozza meg:

- a közterületek tisztasága;
- a zöldfelületek állapota;
- a közlekedésből eredő terhelések;
- a zajterhelés;
- a hulladékkezelés;
- az ingatlanok rendezettsége;
- a csapadékvíz megfelelő elvezetése;
- valamint az illegális környezethasználatok hiánya.

A lakókörnyezet minőségének javítása érdekében az önkormányzati és lakossági feladatokat összehangoltan szükséges kezelni.

Kiemelt jelentőségű a problémás lakóterületek és közterületek folyamatos figyelemmel kísérése.

7.4. Lakossági bejelentések

A lakossági bejelentések fontos információforrást jelentenek a települési környezet állapotának értékeléséhez.

A bejelentések tipikus témái lehetnek:

- illegális hulladéklerakás;
- közterületi hulladék;
- elhanyagolt ingatlan;
- gyommal borított terület;
- veszélyes vagy kiszáradt fa;
- csapadékvíz-elvezetési probléma;
- közterület rendeltetésellenes használata;
- állattartással kapcsolatos problémák;
- zajpanasz;
- illetve egyéb lakókörnyezeti probléma.

A bejelentések számának és típusának éves nyilvántartása lehetővé teszi a problémás területek azonosítását.

Javasolt 2025. évi mutatók:

Mutató	2025. év
Köztisztasággal kapcsolatos bejelentések	20
Illegális hulladékkal kapcsolatos bejelentések	13
Elhanyagolt ingatlanokkal kapcsolatos ügyek	11
Zöldfelületi/fakörnyezetet érintő bejelentések	6
Csapadékvízzel kapcsolatos bejelentések	8
Zajjal kapcsolatos bejelentések	4
Egyéb lakókörnyezeti ügyek	1

7.5. Elhanyagolt ingatlanok és környezetük

A lakókörnyezet állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják az elhanyagolt, rendezetlen ingatlanok.

Jellemző problémák:

- túlzott gyomosodás;
- hulladék felhalmozása;
- illegális hulladékégetés;
- elhanyagolt növényzet;
- közterületre kihajló növényzet;
- kártevők megjelenése;
- valamint az ingatlan nem megfelelő állapota.

Az elhanyagolt ingatlanok esetében fontos az érintett tulajdonosok tájékoztatása és – szükség esetén – a hatáskörrel rendelkező hatóságok bevonása.

A rendezett ingatlanok és közterületek együttesen jelentősen javítják a lakókörnyezet minőségét.

2025. évi minősítés: FIGYELMET IGÉNYEL

7.6. Gyommentesítés és növényzet kezelése

A közterületek és ingatlanok növényzetének megfelelő kezelése köztisztasági és közegészségügyi szempontból is jelentős.

A rendszeres kaszálás és gyommentesítés célja:

- a közterületek rendezettségének biztosítása;
- a gyomnövények terjedésének mérséklése;
- a kullancsok és egyéb kártevők élőhelyének csökkentése;
- a közlekedésbiztonság javítása;
- valamint a településkép javítása.

A növényzet kezelésénél ugyanakkor fontos a természetvédelmi és biodiverzitási szempontok figyelembevétele is.

A cél nem a lehető leggyakoribb kaszálás, hanem az **adott terület funkciójához igazodó, okszerű zöldfelület-gazdálkodás**.

7.7. Közterületi hulladékgyűjtő edények

A közterületi hulladékgyűjtő edények megfelelő száma és elhelyezése hozzájárul a közterületek tisztaságának fenntartásához.

Különösen fontos a nagyobb forgalmú:

- belvárosi területeken;
- buszmegállók környezetében;
- parkokban;
- játszótérek;
- turisztikai területeken;
- rendezvényhelyszíneken.

A hulladékgyűjtők állapotát és telítettségét folyamatosan figyelemmel kell kísérni.

7.8. Kutyatartásból eredő köztisztasági problémák

A lakókörnyezet minőségét kedvezőtlenül befolyásolhatja az állati ürülék közterületen történő elhelyezése.

A probléma kezelése érdekében fontos:

- a kutyatartók tájékoztatása;
- megfelelő számú kutyapiszok-gyűjtő edény biztosítása;
- a szabályok betartásának ellenőrzése;
- valamint szemléletformáló kampányok szervezése.

A közterületek tisztasága szempontjából a felelős állattartás kiemelt jelentőségű.

7.9. Közterületi rongálások és környezeti károk

A lakókörnyezet állapotát rontják a közterületi rongálások, különösen:

- padok;
- hulladékgyűjtők;

- közlekedési táblák;
- játszóeszközök;
- növényzet;
- közterületi berendezések rongálása.

A rongálások helyreállítása jelentős fenntartási költséget okozhat.

A megelőzésben fontos szerepet játszhat a megfelelő közterületi világítás, a lakossági együttműködés, valamint a problémás helyszínek fokozott ellenőrzése.

7.10. Közterületi állattartás és kártevők

A nem megfelelő állattartási gyakorlatok, valamint a hulladék nem megfelelő kezelése hozzájárulhat a kártevők megjelenéséhez.

Kiemelt figyelmet igényel:

- rágcsálók;
- kóbor állatok;
- rovarok;
- valamint egyéb, a lakókörnyezetet zavaró állatok megjelenésének megelőzése.

A megfelelő hulladékkezelés és a rendezetlen területek felszámolása a kártevők elleni védekezés egyik legfontosabb megelőző eszköze.

7.11. Téli köztisztasági feladatok

A téli időszakban kiemelt feladat a közlekedésre használt közterületek biztonságos állapotának biztosítása.

Ide tartozik:

- síkosságmentesítés;
- hó eltakarítása;
- járdák és gyalogos útvonalak kezelése;
- közintézmények környezetének biztosítása;
- valamint a kritikus közlekedési pontok fokozott ellenőrzése.

A síkosságmentesítésnél törekedni kell a környezetet kevésbé terhelő megoldások alkalmazására.

7.12. Csapadékvíz és lakókörnyezet

A nem megfelelően elvezetett csapadékvíz közvetlenül veszélyeztetheti a lakókörnyezet állapotát.

A problémák között jelentkezhethet:

- út- és járdaelöntés;
- ingatlanok veszélyeztetése;

- talajerózió;
- vízmosások kialakulása;
- közterületi burkolatok károsodása;
- pincék, mélyebb fekvésű ingatlanok veszélyeztetése.

A csapadékvíz-gazdálkodás ezért a köztisztaság mellett a települési klímaalkalmazkodás és vízgazdálkodás része is.

7.13. Lakókörnyezeti állapotmutatók

Környezeti mutató	2025. évi állapot	Minősítés
Közterületek tisztasága	rendszeres fenntartás	+/-
Lakóterületek rendezettsége	általában megfelelő	++
Illegális hulladék	jelen lévő probléma	--
Elhanyagolt ingatlanok	folyamatosan kezelendő	-
Gyommentesítés	rendszeres feladat	+/-
Közterületi hulladékgyűjtők	folyamatos fenntartás	+
Kutyapiszok	helyenként problémát jelenthet	-
Közterületi rongálások	eseti probléma	-
Kártevők	megelőzést igényel	++
Csapadékvíz-elvezetés	helyenként fejlesztendő	+

7.14. 2025. évi összesített értékelés

Sátoraljaújhely köztisztasági és lakókörnyezeti állapota összességében **megfelelőnek minősíthető**, azonban több olyan terület is van, amely folyamatos önkormányzati és lakossági figyelmet igényel.

A legfontosabb problématerületek:

- illegális hulladéklerakások;
- elhanyagolt ingatlanok;
- közterületi hulladék;
- nem megfelelő zöldfelület-kezelés;
- közterületi rongálások;
- egyes csapadékvíz-elvezetési problémák.

A lakókörnyezet minőségének javítása érdekében a köztisztasági feladatokat célszerű összekapcsolni a zöldfelület-gazdálkodással, a hulladékgazdálkodással, a közterület-felügyelettel és a lakossági szemléletformálással.

2025. évi állapotminősítés:

MEGFELELŐ, DE FOLYAMATOS FIGYELMET IGÉNYEL

7.15. 2026–2031. évi javasolt intézkedések

1. „Tiszta Sátoraljaújhely” program

A köztisztaság, hulladékgazdálkodás és zöldfelület-gazdálkodás összehangolt kezelése.

2. Problémás közterületek térképi nyilvántartása

A lakossági bejelentések és hivatali ellenőrzések alapján a problémás helyszínek digitális térképen történő vezetése.

3. Illegális hulladéklerakások megelőzése

A visszatérő helyszínek fokozott ellenőrzése, szükség esetén fizikai akadályok és megfelelő tájékoztató táblák alkalmazása.

4. Lakossági szemléletformálás

A felelős közterület-használat, hulladékkezelés, állattartás és zöldfelület-gondozás népszerűsítése.

5. Elhanyagolt ingatlanok kezelése

A visszatérő problémás ingatlanok nyilvántartása és a szükséges hatósági intézkedések kezdeményezése.

6. Lakossági bejelentési rendszer fejlesztése

Egyszerű, gyors és nyomon követhető elektronikus bejelentési lehetőség kialakítása.

7. Közterületi zöldfelületek fejlesztése

A fenntartási szempontok mellett a klímaadaptáció és biodiverzitás szempontjainak erősítése.

7.16. Összegzés

A köztisztaság és a lakókörnyezet állapota közvetlenül meghatározza Sátoraljaújhely lakosságának komfortérzetét és a város megítélését.

A rendezett, tiszta és gondozott közterületek egyaránt szolgálják:

- a lakosság életminőségét;
- a közegészségügyi biztonságot;
- a településképet;
- a turizmust;
- a környezetvédelmi célokat;
- valamint a város hosszú távú fenntarthatóságát.

A következő időszakban kiemelt feladat az **illegális hulladéklerakások megelőzése, a lakóterületek rendezettségének javítása, a közterületi tisztaság fenntartása és a lakosság aktív bevonása.**

2025. évi összesített állapotminősítés: MEGFELELŐ, FOLYAMATOSAN FEJLESZTENDŐ

Legfontosabb beavatkozási területek:

1. illegális hulladéklerakások visszaszorítása;
2. közterületek tisztaságának fenntartása;
3. elhanyagolt ingatlanok kezelése;
4. lakossági szemléletformálás;
5. zöldfelületek megfelelő kezelése;
6. közterületi problémák gyorsabb bejelentése és kezelése;
7. csapadékvíz-elvezetési problémák fokozatos felszámolása.

8. ENERGIA ÉS KLÍMAVÉDELEM

A városi energiafelhasználás csökkentése, az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése és a megújuló energiaforrások alkalmazása a környezetvédelmi célok fontos részét képezi.

Sátoraljaújhely rendelkezik Fenntartható Energia és Klíma Akciótervvvel (SECAP), amely az energiahatékonyság és a klímaalkalmazkodás célkitűzéseit is tartalmazza.

Fő feladatok:

- önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése;
- energiafelhasználás csökkentése;
- megújuló energiaforrások alkalmazása;
- közvilágítás korszerűsítése;
- klímaadaptáció;
- városi fásítás;
- hőhullámok elleni védekezés.

Értékelés: fejlesztendő.

9. KÖRNYEZETVÉDELMI LAKOSSÁGI BEJELENTÉSEK

Az éves környezeti állapotértékelés egyik legfontosabb helyi indikátora a lakosság által bejelentett környezeti problémák száma és jellege.

Javasolt éves nyilvántartás

Ügytípus	2025	2026. I. félév
Hulladék	5	10
Zaj	2	1
Víz / csapadékvíz	1	0
Levegő / égetés	0	0
Fakivágás / zöldfelület	14	8
Köztisztaság	6	14
Szennyvíz	2	3
Egyéb környezetvédelmi ügy	1	2

A bejelentések számának változása önmagában nem feltétlenül jelent környezeti állapotromlást, mivel a bejelentések száma a lakossági aktivitást és a bejelentési hajlandóságot is tükrözi.

V. A 2026–2031. ÉVI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMMAL VALÓ ÖSSZHANG

Az éves állapotértékelés alapján a következő környezetvédelmi programcéllok végrehajtásának nyomon követése indokolt:

1. víz- és vízbázisvédelem;
2. csapadékvíz-elvezetés fejlesztése;
3. levegőminőség javítása;
4. zajterhelés csökkentése;
5. hulladék mennyiségének csökkentése;
6. illegális hulladéklerakások felszámolása;
7. zöldfelületek védelme;
8. faállomány növelése és pótlása;
9. biodiverzitás megőrzése;
10. energiahatékonyság növelése;
11. klímaváltozáshoz való alkalmazkodás;
12. környezettudatos lakossági szemlélet erősítése.

Sátoraljaújhely Környezetvédelmi Programjának 2026–2031. időszakra meghatározott célkitűzései az éves állapotértékelés szakmai alapját képezik.

VI. ÖSSZEGZÉS

Sátoraljaújhely város környezeti állapota összességében **megfelelőnek értékelhető**, ugyanakkor több olyan környezeti tényező azonosítható, amely folyamatos önkormányzati figyelmet és beavatkozást igényel.

A város legfontosabb környezeti értékei:

- a Zempléni-hegységhez kapcsolódó természeti környezet;
- az erdős és természetközeli területek;
- a jelentős városi zöldfelületek;
- a kiépített közműrendszer;
- az egészséges ivóvízellátás;
- a természeti és táji értékek.

A legfontosabb beavatkozási területek:

- csapadékvíz-elvezetés és vízkárelhárítás;
- közlekedési és lakossági eredetű környezetterhelés;
- zajterhelés;
- illegális hulladék-elhelyezés;
- zöldfelületek és faállomány megőrzése;
- klímaváltozáshoz való alkalmazkodás;
- energiahatékonyság.

Az éves környezeti állapotértékelés alapján megállapítható, hogy a 2026–2031. évi Környezetvédelmi Program célkitűzéseinek végrehajtása indokolt és szükséges.

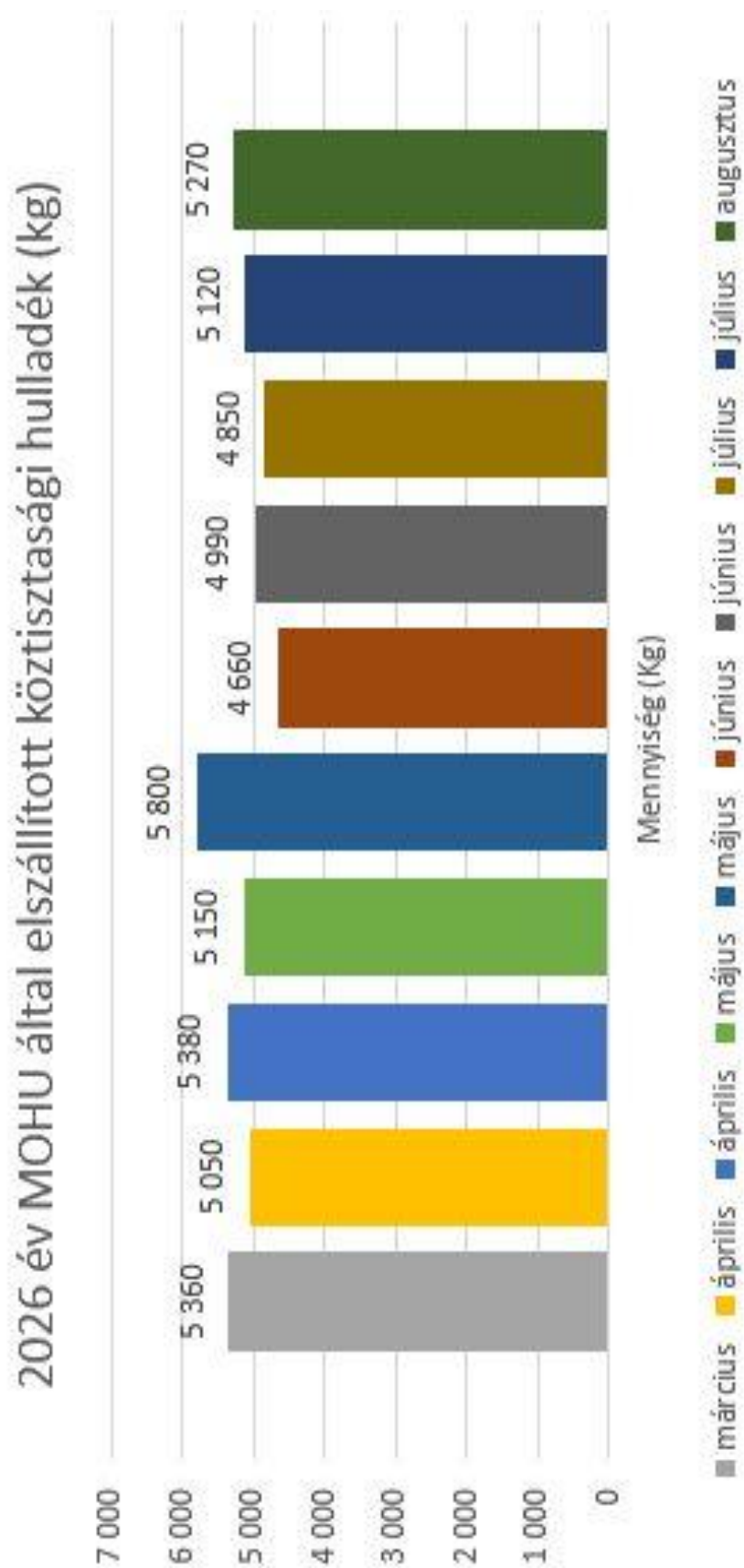
VII. JAVASLAT

Javasolt, hogy a Képviselő-testület az éves környezeti állapotértékelést tudomásul vegye, és a környezetvédelmi programban meghatározott célok végrehajtását továbbra is kísérje figyelemmel.

1. melléklet

[illegible]

2. melléklet

Határozati javaslat:

**Sátoraljaújhely Város Önkormányzata Képviselő-testülete
...../2026. (.....) határozata**

**a környezet állapotáról és a lakóhelyi környezet állapotáról szóló lakossági tájékoztatás
elfogadásáról**

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata Képviselő-testülete a környezet állapotáról és a lakóhelyi környezet állapotáról szóló lakossági tájékoztatás elfogadásáról szóló előterjesztést megtárgyalta és a tájékoztatást az előterjesztésben foglaltak szerint **elfogadja**.

A környezet állapotáról és a lakóhelyi környezet állapotáról szóló tájékoztatás szerint a lakosságot tájékoztatja.

Sátoraljaújhely, 2026. szeptember ...

Szamosvölgyi Péter s.k.,
polgármester